

De IPM-checklist verplicht nog dit jaar de bestrijding van doornappel, om verdere verspreiding te voorkomen.

Nieuwe IPM-maatregelen nog dit jaar van kracht

De verplichting tot geïntegreerde teelt (*Integrated Pest Management of IPM*) is het gevolg van de Europese richtlijn 2009/128 voor het duurzaam gebruik van pesticiden. Daaronder vallen zowel gewasbeschermingsmiddelen als biociden (bijvoorbeeld rattenvergif). De bedoeling is dat elke Europese burger daar op een verantwoorde manier mee omgaat en dat hij weet waar hij mee bezig is. Men wil de risico's verbonden aan het gebruik van pesticiden minimaliseren door te streven naar een optimaal gebruik ervan.

Pieter Van Oost, adviseur Plantaardige productie, Studiedienst Boerenbond

Ook de fytolicensie, de keuring van spuittoestellen, de reglementering voor spuitlokalen, de ophaling van lege verpakkingen en de bescherming van het oppervlaktewater maken deel uit van de nieuwe

IPM-richtlijn. Maar voor IPM komen er enkele opvallende nieuwigheden.

Extra maatregel vanaf 2022

Het gros van de nieuwe maatregelen die hieronder opgesomd worden, zal

vanaf 2023 ingaan, met uitzondering van de bestrijding van doornappel. Dit omdat de problematiek rond dit onkruid snel toeneemt en er nood is aan snelle maatregelen om dit onkruid in te dijken. Doornappel is een probleemonkruid dat in sneltempo aan terrein wint, met alle gevolgen van dien. Deze giftige plant moet te allen tijde bestreden te worden om verdere problemen te voorkomen. Daarom wordt de verplichte bestrijding van dit onkruid vanaf 2022 opgenomen in de IPM-checklist. Je moet ook altijd vermijden dat dit onkruid in zaadproductie komt, om verspreiding te voorkomen. Vanaf dit jaar zal dit een minor worden in de IPM-checklist, om tegen

© FOTOS: PATRICK BIELEMAN

2026 naar een major (verplichting) over te gaan. Vanaf een overschrijding van 10 planten doornappel met zaadproductie per hectare wordt dit aanzien als een non-conformiteit. Van alle minor controlepunten moet 70% conform zijn, eens we spreken over een major moeten al deze controlepunten voor 100% conform zijn. Een major is in de praktijk dus een verplichting.

Extra maatregelen vanaf 2023

Het doel van deze nieuwe maatregelen binnen IPM is voornamelijk om puntvervuiling en drift te beperken. Een aantal van deze maatregelen gaan in 2023 in met een minor, om in 2026 over te gaan tot een major (verplichting). Per maatregel wordt dit telkens vermeld.

De spuitboomhoogte bij openluchtteelten waarbij neerwaarts gericht gespoten wordt, bedraagt 0,5 meter boven het gewas bij spuitbomen met een dopafstand van 50 cm. Bij spuitbomen met 25 cm dopafstand, bedraagt

deze 30 cm boven het gewas. Bij toepassingen in openluchtteelten waarbij niet neerwaarts gericht gespoten wordt, dient de afstelling van de spuitapparatuur (doppenkeuze, aantal doppen, spuitrichting dophouders, spuitdruk, luchtondersteuning ...) maximaal aangepast aan de actuele gewasontwikkeling. Daarnaast wordt het invullen van de fyteauscan ook opgenomen. Die test maakt duidelijk waar op het bedrijf er een risico bestaat dat gewasbeschermingsmiddelen in het water terechtkomen. De twee hierboven beschreven maatregelen worden een minor vanaf 2023.

Verplichte schoonwatertank

Spuittoestellen bij openluchtteelten (uitgezonderd rugspuiten, lansspuiten, stationaire spuittoestellen en onkruidspuiten in de fruitteelt) moeten uitgerust zijn met een schoonwatertank. Dit wordt een minor vanaf 2023 en een major vanaf 2026. Deze schoonwatertank moet een minimaal volume hebben overeenkomstig met de ISO-normen of 100 liter bij spuitanks groter van 1000 liter. Bij spuitanks die kleiner zijn dan 1000 liter dient het

volume minimaal 10% van het spuit-tankvolume te zijn. Een stationair toestel is vrijgesteld. Dit is een spuitboom of drukgroep die het bedrijf met aangrenzend perceel niet verlaat. Om van deze uitzondering gebruik te kunnen maken moet op dit aangrenzend perceel wel een tappunt van proper water beschikbaar zijn.

Contaminatie beperken

Indien er bij het vullen van het spuittoestel water uit het oppervlaktewater wordt aangezogen, mag de aanzuigleiding niet gecontamineerd zijn met gewasbeschermingsmiddelen. Een buis-in-buissysteem is een mogelijke oplossing. Contaminatie kan mogelijk optreden wanneer er tijdens de spuitwerkzaamheden spuitnevel neerslaat op de aanzuig- of toevoerslang die mee op de spuitmachine vervoerd wordt. Dit wordt een verplichting vanaf 2023. Indien bij het vullen van het spuittoestel een aanzuigslang wordt gebruikt, dient er een terugslagklep aanwezig te zijn.

Op dagen dat een spuittoestel niet in gebruik is, staat deze in een overdekte ruimte (met uitzondering van de stati- ▶

Een fruitteeler kan eventueel 75% driftreducerende techniek op de spuitmachine combineren met een hagelnet of haag om 90% driftreductie te bereiken.

onaire spuiten). Dit wordt een minor vanaf 2023 en een major vanaf 2026. Als aanbeveling raadt IPM aan om het spuittoestel uit te rusten met een intern spoelsysteem om een goede interne reiniging te kunnen garanderen.

Drift reduceren

Het gebruik van een kantdop op spuitbomen gebruikt voor neerwaarts gerichte bespuitingen langs oppervlaktewater en verhardingen wordt een minor vanaf 2023. Naast de eerder beschreven spuitboomhoogte moet bij bespuitingen in openlucht vanaf 2023 een driftreductie van minimum 75% worden gerealiseerd. Let op, want vanaf 2026 moet er een driftreductie bij bespuitingen in de openlucht van 90% gerealiseerd worden, waarbij minimaal 75% driftreductie wordt gerealiseerd op het spuittoestel zelf. Een akkerbouwer kan dan bijvoorbeeld

De schoonwatertank op landbouwspuiten wordt een minor vanaf 2023. Vanaf 2026 wordt die een major en dus de facto verplicht.

kiezen voor effectief 90% driftreducerende doppen, terwijl een fruitteler eventueel 75% driftreducerende techniek op de spuitmachine combineert met hagelnet of haag ... De overheid engageert zich wel om zo snel mogelijk de lijst met driftreducerende technieken te actualiseren in overleg met de sector.

Wat met lege verpakkingen fytoproducten

De lege verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen (inclusief de zegels) worden verplicht op een droge, veilige plaats bewaard tot aan de ophaling van AgriRecover. Bij de toepassing van vloeibare middelen worden de zorgvuldig geledigde verpakkingen voldoende met water gespoeld. De lege verpakkingen worden gedroogd in een recipiënt. Indien er nog lekvloeistof aanwezig is, wordt deze op een correcte wijze verwerkt.

Vul- en spoelplaats

Departement Landbouw en Visserij gaat verder in overleg met de sector omtrent de bepalingen van een vul- en spoelplaats. Dit omdat puntvervuiling de belangrijkste oorzaak is van contaminatie met gewasbeschermingsmiddelen in waterlopen. Het inwendig

spoelen van het spuittoestel in het veld blijft een belangrijk aandachtspunt. Vandaar dat een schoonwatertank ook werd opgenomen in de IPM-checklist. Ook bij de vulplaats is het voorkomen van puntvervuiling een uiterst belangrijk aspect. Verwacht wordt dat er in de loop van 2022 nog nieuwe maatregelen komen over de voorwaarden waaraan een vul- en spoelplaats moet voldoen.

Verplichte registratie bij een OCI

Alle spuittoestellen waarmee men gewasbeschermingsmiddelen toepast moeten gekeurd zijn volgens de wettelijke bepalingen. Op www.keuringspuittoestellen.ilvo.be kan je nagaan welke spuittoestellen onder de keuringsverplichting vallen. Gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik worden uitsluitend gebruikt door professionele gebruikers die over een fytolicensie P1, P2 of P3 beschikken.

Als professionele gebruiker van gewasbeschermingsmiddelen ben je wettelijk verplicht om de algemene beginselen van geïntegreerde gewasbescherming (IPM) toe te passen. Je moet je bovendien registreren bij een erkend controleorgaan (OCI) dat de toepassing van IPM controleert. Dit controleorgaan zal aan de hand van de IPM-checklist een audit op jouw bedrijf uitvoeren. Deze registratie bij een OCI is niet verplicht indien je al voor IPM of Vegaplan geauditeerd bent, je biolandbouwer bent of je geen professioneel gebruiker bent van gewasbeschermingsmiddelen. Ook indien een derde (loonwerker, andere landbouwer ...) gewasbeschermingsmiddelen toepast op jouw perceel/percelen, word je aanzien als een professionele gebruiker en dien je een OCI te contacteren. Elke landbouwer die in de verzamelaanvraag een perceel of percelen aangeeft op 31 mei, wordt aanzien als de teeltverantwoordelijke voor dit perceel of die percelen en moet dus een IPM-audit ondergaan. ■

Vul de fyteauscan in als fyto bijscholing

Het invullen van de fyteauscan is een nieuwe IPM-maatregel. Boerenbond organiseert dit voorjaar samen met de land- en tuinbouwscholen nog tal van fyto bijscholingen waar je samen met de lesgever de fyteauscan voor jouw bedrijf invult. Je slaat dus twee vliegen in één klap wanneer je deze fyto bijscholing volgt.

Het overzicht van ons uitgebreid aanbod aan fyto bijscholingen vind je op www.boerenbond.be onder de rubriek vorming bij het thema fytolicensie.

fytolicentie

Gert Van de Moortel,
consulent Training & Opleiding